

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 559/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Mgr. Aleny Mikudovej**, advokátky, Orlická 2698/16, Poprad, IČO 31 815 766, proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 19Ek/113/2023 z 1. februára 2024 a sp. zn. 19Ek/113/2023 z 13. júna 2024 a proti postupu súdneho exekútora JUDr. Stanislava Moskviča takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami všeobecného súdu označeného v záhlaví tohto uznesenia, ako aj postupom súdneho exekútora JUDr. Stanislava Moskviča. Navrhuje napadnuté uznesenia okresného súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a priznať jej primerané finančné zadostučinenie, ako aj náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľke ako povinnej sa na okresnom súde vedie exekučné konanie pre vymoženie sumy 72 eur s príslušenstvom. Sťažovateľka v priebehu exekučného konania podala návrh na zastavenie exekúcie, ktorý okresný súd zamietol uznesením sp. zn. 19Ek/113/2023 z 1. februára 2024 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“). Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľka podala sťažnosť, ktorú sudca okresného súdu zamietol uznesením sp. zn. 19Ek/113/2023 z 13. júna 2024 (ďalej len „uznesenie z 13. júna 2024“).

3. Sťažovateľka v návrhu na zastavenie exekúcie namietala, že súdny exekútor v upovedomení o začatí exekúcie sp. zn. 119EX 58/23 z 19. januára 2023 nesprávne označil vymáhaný nárok ako pohľadávku, ktorá zahŕňala okrem nároku oprávneného súdneho exekútora vo výške 72 eur aj trovy exekúcie oprávneného pozostávajúce z poplatku za vydanie poverenia vo výške 16,50 eur, o ktorom prislúcha rozhodovať súdu podľa § 611 ods. 3 Exekučného poriadku. Oprávnený tak podľa jej názoru vymáha nárok na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 16,50 eur nesprávne a nezákonne, pretože nebol priznaný právoplatným rozhodnutím súdu či iného orgánu pred začatím exekučného konania a nie je ani súčasťou nároku na náhradu paušálnych výdavkov exekútora. Tým, že sťažovateľka zaplatila sumu 72 eur na účet oprávneného, nastali podľa jej názoru okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku, čo je dôvod na zastavenie exekúcie.

4. Exekučný súd v rámci dôvodov napadnutých uznesení ozrejmil, že v danej exekučnej veci sa oprávnený (súdny exekútor JUDr. Peter Kuna) domáha vykonania exekúcie pre vymożenie pohľadávky vo výške 72 eur s príslušenstvom na podklade exekučného titulu – upovedomenia o zastavení exekúcie sp. zn. 430EX 5/18 z 8. marca 2021 v spojení s výzvou na úhradu paušálnych výdavkov súdneho exekútora z 30. mája 2022 (ďalej len „exekučný titul“). Oprávnený v predmetnej exekúcii nevystupuje ako súdny exekútor, ale ako oprávnený. Sťažovateľka mu dobrovoľne neuhradila trovy exekúcie vo výške 72 eur, ktorú viedol v jej prospech a na ktorých úhradu bola zaviazaná exekučným titulom. Z týchto „trov súdneho exekútora“ z exekúcie vedenej pod sp. zn. 430EX 5/18 sa stala vymáhaná pohľadávka vo výške 72 eur a túto si súdny exekútor JUDr. Peter Kuna ako oprávnený vymáha v rámci exekúcie (prostredníctvom JUDr. Stanislava Moskviča, pozn.). Skutočnosť, že súdny exekútor v tomto prípade vystupuje ako oprávnený, znamená, že mu vznikli trovy v súvislosti s tým, že musel iniciovať exekúciu voči sťažovateľke, aby sa domohol splnenia peňaznej povinnosti uloženej exekučným titulom. Trovy z pôvodnej exekúcie sa v tejto exekúcii pretransformovali na vymáhanú pohľadávku, čo vyplýva aj z poverenia na vykonanie exekúcie. Keďže oprávnený v súvislosti s podaním návrhu na vykonanie exekúcie musel uhradiť súdny poplatok vo výške 16,50 eur, tento súdny poplatok predstavuje trovy oprávneného, ktoré mu preukázateľne vznikli a je ich oprávnený vymáhať s poukazom na § 199a ods. 1 Exekučného poriadku. Podkladom na ich vymáhanie je poverenie na vykonanie exekúcie vydané exekučným súdom (§ 199d ods. 1 Exekučného poriadku).

4.1. Sťažnostný súd, oprávnený a ani súdny exekútor nerozporovali úhradu sťažovateľky vo výške 72 eur, v dôsledku ktorej bola vymáhaná povinnosť splnená. Aby však mohla byť exekúcia skončená vymožením, bolo a je nevyhnutné, aby došlo aj k úhrade trov oprávneného vo výške 16,50 eur a trov súdneho exekútora JUDr. Stanislava Moskviča povereného vykonaním tejto exekúcie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že okresný súd postupoval pri rozhodovaní o jej návrhu na zastavenie exekúcie nehospodárne, keďže „*namiesto toho, aby rozhodol o návrhu v súlade s platnými a účinnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka (dlh/záväzok zaniká o. i. splnením: § 1 ods. 2 v spojení s § 559 ods. 1 Občianskeho zákonníka), Civilného sporového poriadku (vymáhaný nárok nemožno stotožniť s trovami konania pred súdom o vymáhanom nároku)*“

a Exekučného poriadku (§ 61l ods. 3 v spojení s § 195 a súv. Exekučného poriadku; právne účinky začatia exekúcie nastávajú voči povinnému až doručením upovedomenia o začatí exekúcie: §61c a súv., osobitne § 61f ods. 1 Exekučného poriadku)“, uplatnil taký právny výklad, ktorým stotožnil právny inštitút vymáhaného nároku (nároku oprávneného súdneho exekútora na náhradu výdavkov vo výške 72 eur) s trovami exekúcie a namiesto toho, aby pristúpil k výkonu svojej právomoci prostredníctvom preskúmateľného rozhodnutia o zastavení exekúcie a výške trov exekúcie podľa § 61k ods. 1 písm. a) a 2 v spojení s § 61l ods. 3 a § 195 až § 199a Exekučného poriadku, odmietol uznať, že vymáhaný nárok splnila dobrovoľne ešte pred doručením upovedomenia o začatí exekúcie. Vyjadruje presvedčenie, že jej okresný súd nesprávne adresoval pokyn, aby trovy exekúcie uhradila súdnemu exekútorovi bez predchádzajúceho súdneho rozhodnutia a pritom odmietol preskúmať rozsah trov exekúcie, ktoré si voči nej uplatňoval poverený súdny exekútor JUDr. Stanislav Moskvíč. Takýto postup viedol podľa jej názoru k nezákonnému postupu povereného súdneho exekútora, ktorý v rozpore so zákonom prikázal previesť finančnú čiastku (zrejme trovy exekúcie) z účtu sťažovateľky, na ktorú mu nevznikol zákonný nárok.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

II.1. K namietanému porušeniu práv uznesením vyššieho súdneho úradníka:

6. V súvislosti s namietaným porušením práv uznesením okresného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, keďže ho už meritórne preskúmal na základe podanej sťažnosti okresný súd (sudca), ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľky.

7. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka a namietajúcej porušenie označených práv odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

II.2. K namietanému porušeniu práv uznesením z 13. júna 2024 a postupom súdneho exekútora:

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu, ktoré sťažovateľka považuje za nezákonné a vecne nesprávne. Nesúhlasí s právnym posúdením jej prípadu, opakovane predostiera vlastný pohľad na vec a totožnú argumentáciu uplatnenú v exekučnom konaní.

9. Na základe doterajšej judikatúry ústavného súdu je potrebné konštatovať, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej

ochrane v zmysle už uvedeného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie, a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil. Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby účastníkom exekučného konania zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností (m. m. III. ÚS 378/2018).

10. Vzhľadom na podstatu argumentácie sťažovateľky je potrebné v úvode tiež pripomenúť, že ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

11. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že nezistil v dôvodoch napadnutého uznesenia takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu nemajúci oporu v právnej úprave relevantnej v danej veci. Rozhodnutie okresného súdu (v spojení s uznesením vyššieho súdneho úradníka), s ktorým sa súd ako s vecne správnym a zákonným stotožnil, obsahuje zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu interpretáciu relevantných ustanovení exekučného poriadku týkajúcich sa posudzovania návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie v kontexte dôvodov zakladajúcich podľa názoru sťažovateľky opodstatnenosť jej návrhu, s ktorou korešponduje logické a náležité odôvodnenie rozhodnutia prezentované v rámci právnych úvah konajúceho súdu. Tieto právne závery ústavný súd kvalifikuje ako dostačujúce a racionálne, nepopierajúce zmysel a podstatu použitej právnej úpravy, tvoriace tak dostatočnú oporu výroku prijatého rozhodnutia, čo svedčí o jeho ústavnej konformite.

13. V tomto smere okresný súd reagoval na námietku sťažovateľky týkajúcu sa nesprávneho právneho výkladu a aplikácie nesprávnych právnych predpisov, keď zdôraznil, že pri rozhodovaní o trovách exekúcie sa neriadi ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktorý predstavuje základný kódex upravujúci civilné konanie, ale príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku, pretože tento upravuje problematiku trov exekučného konania komplexne. Sťažovateľke tiež

vysvetlil, že Exekučný poriadok ako právny predpis v pozícii *lex specialis* vymedzuje jednak okruh subjektov, ktorých náklady v exekučnom konaní možno považovať za trovy exekúcie, ako aj to, ktoré ich výdavky sú za trovy považované. Nadväzne citoval právnu úpravu relevantnú a aplikovanú v danej veci, a to konkrétne § 199a ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého trovami oprávneného sú výdavky na zastupovanie v exekučnom konaní v súvislosti s podaním návrhu na vykonanie exekúcie a v súvislosti s návrhom povinného na zastavenie exekúcie, výdavky na zaplatený súdny poplatok a hotové výdavky spojené s podaním návrhu na vykonanie exekúcie; a § 199d ods. 1 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého oprávnený má voči povinnému nárok na náhradu účelne vynaložených trov, ktoré v exekučnom konaní platil, v rozsahu, v akom ich súd uviedol v poverení na vykonanie exekúcie. Záveru okresného súdu týkajúcemu sa zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 eur spočívajúcemu v tom, že sú to trovy, ktoré síce nevyplývajú priamo z exekučného titulu, ale vznikli práve v súvislosti s uplatnením zákonných nárokov oprávneného voči sťažovateľke a s vymáhaním pohľadávky prostredníctvom povereného súdneho exekútora, tak niet z ústavnoprávneho hľadiska čo vytknúť, keďže sa opiera o relevantnú právnu úpravu a dostatočne reaguje na výhrady sťažovateľky (bod 4 tohto uznesenia). Podkladom na vymáhanie tejto sumy bolo poverenie na vykonanie exekúcie vydané okresným súdom súdному exekútorovi JUDr. Stanislavovi Moskvičovi, a oprávnený sa tohto nároku domáha v súlade s Exekučným poriadkom.

14. Ústavný súd nevyrušuje ani tá časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej sa okresný súd zaoberal námietkou sťažovateľky, že vymáhaný nárok splnila dobrovoľne ešte pred doručením upovedomenia o začatí exekúcie. Okresný súd opätovne s poukazom na relevantnú právnu úpravu zdôraznil, že úhradu vo výške 72 eur realizovala až 27. januára 2023, teda až po začatí exekúcie, keďže poverenie na vykonanie exekúcie bolo súdному exekútorovi doručené 19. januára 2023 (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku).

15. Už uvedené závery sústredené do odôvodnenia napadnutého uznesenia umožňujú ústavnému súdu konštatovať, že okresný súd sa v rámci exekučného konania nedopustil takého výkladu (a aplikácie) ustanovení Exekučného poriadku, ktorým by poprel ich podstatu, zmysel a účel a ktorý by predstavoval nepredvídateľnú interpretačnú svojvôľu. Ústavný súd nevidí žiaden priestor na to, aby vstupoval do ústavne udržateľnej interpretácie aplikovanej právnej úpravy či akokoľvek korigoval alebo dopĺňal dôvody rozhodnutia okresného súdu. V tejto súvislosti pripomína, že nie je jeho úlohou „vylepšiť“ alebo „dovysvetliť“ odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ak nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť ústavnú konformitu záverov napadnutého rozhodnutia.

16. Keďže v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. V kontexte tohto záveru neobstoja tvrdenia sťažovateľky o nezákonnom postupe súdneho exekútora, ktorý identifikovala v ním zrazených sumách z jej účtu bez zákonného podkladu.

17. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s námietkou porušenia majetkových práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľka ich porušenie argumentačne odvíjala od namietaného porušenia svojich práv procesnej povahy (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru). Pretože ústavný súd vylúčil možnosť porušenia označených

procesných práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu, rovnako dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v časti, ktorou namietala porušenie majetkových práv.

18. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu